

Stram Kurs
Att.: Rasmus Paludan

Valgnævnet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00
valg@sim.dk
valg.sim.dk

Enhed
Valgheden

Sagsbehandler
Anna Nystrup

Sagsnr.
2019 - 9301

Doknr.
177595

Dato
11. december
2019

Afgørelse om midlertidig udelukkelse af partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg

Valgnævnet skal meddele, at nævnet har truffet afgørelse om midlertidigt at udelukke partiet Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse af partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Valgnævnets afgørelse om midlertidigt at udelukke Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer indebærer, at Stram Kurs ikke kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret, indtil det tidspunkt, hvor Valgnævnet enten træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffer beslutning om at indstille undersøgelsen. Partiet vil således indtil videre være afskåret fra at indsamle vælgererklæringer i vælgererklæringsystemet. Der vil derfor ikke fra vælgererklæringsystemet blive sendt invitationer ud til de indtastede e-mail-adresser om at afgive vælgererklæring

Valgnævnets afgørelse berører ikke Stram Kurs' ret til at stille op til folketingsvalg, så længe den tidligere anmeldelse til folketingsvalg er gyldig. Anmeldelsen af Stram Kurs er gyldig i 18 måneder fra anmeldelsens dato den 27. april 2019, dvs. frem til den 27. oktober 2020. Nedenfor følger nærmere om sagens baggrund, sagens faktiske omstændigheder, retsgrundlaget for afgørelsen og Valgnævnets begrundelse for afgørelsen:

1. Sagens baggrund

Den 27. april 2019 indgav partiet Stram Kurs anmeldelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet, nu Social- og Indenrigsministeriet, om partiets deltagelse i kommende folketingsvalg. Anmeldelsen skete efter § 12, stk. 1, i lov om valg til Folketinget¹ og reglerne herom i vælgererklæringsbekendtgørelsen.²

Den 6. maj 2019 godkendte Økonomi- og Indenrigsministeriet, nu Social- og Indenrigsministeriet, Stram Kurs' anmeldelse som fyldestgørende grundlag for partiets deltagelse

¹ Jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019 som ændret ved lov nr. 950 af 17. september 2019.

² Bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016 om anvendelse af en digital løsning til brug for anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer.

i folketingsvalg. Anmeldelsen er gyldig indtil afholdelse af førstkommande folketingsvalg, dog mindst i 18 måneder fra anmeldelsens dato, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 7.

Stram Kurs deltog i folketingsvalget den 5. juni 2019, men partiet opnåede dog ikke valg til Folketinget.

Den 9. juni 2019 søgte Stram Kurs om godkendelse af partinavnet på ny til folketingsvalg med henblik på en fornyet indsamling af vælgererklæringer og om godkendelse af partinavnet med henblik på indsamling af vælgererklæringer til deltagelse i kommende Europa-Parlamentsvalg.

Den 23. september 2019 godkendte Valgnævnet Stram Kurs som navn på et nyt parti til deltagelse i kommende folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Den meddelte godkendelse af partinavnet er gyldig i tre år fra afgørelsens dato, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 2, 2. pkt., dvs. til og med den 23. september 2022.

Den 4. december 2019 blev Stram Kurs efter partiets ønske oprettet i vælgererklærings-systemet med henblik på indsamling af vælgererklæringer til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Social- og indenrigsministeren har den 9. december 2019 i medfør af folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens³ § 11 a, stk. 2, anmodet Valgnævnet om at træffe afgørelse om midlertidigt at udelukke Stram Kurs fra at indsamle vælgererklæringer med henblik på, at Valgnævnet kan undersøge nærmere, om der er grundlag for at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer.

På den baggrund er Stram Kurs ved e-post af 9. december 2019 anmodet om en udtalelse i sagen.

Stram Kurs er ved e-post af 11. december 2019 fremkommet med to hørings svar med bilag, der er vedlagt som bilag til denne afgørelse.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Valgnævnet har til brug for sin behandling af sagen fra Social- og Indenrigsministeriet rekvireret et udtræk over samtlige de e-mailadresser, som Stram Kurs har indlæst i vælgererklæringsystemet.

På den baggrund kan Valgnævnet konstatere, at Stram Kurs den 4. og 5. december 2019 har indlæst i alt ca. 55.000 e-mailadresser til hver valgtype i systemet, dvs. ca. 55.000 e-mailadresser til folketingsvalg henholdsvis til Europa-Parlamentsvalg, i alt ca. 110.000 e-mailadresser.

2.1. Dubletter

Ud af de ca. 55.000 e-mailadresser, der er indlæst til hver valgtype, er kun ca. 40.000 unikke. I mere end 9.000 tilfælde er den samme e-mailadresse indlæst mere end én gang til hver valgtype. Heraf er ca. 3.200 indlæst mere end 2 gange og 730 mere end 5 gange til hver valgtype. Én e-mailadresse er indlæst 56 gange til hver valgtype. Det nævnte mønster gør sig gældende helt parallelt for begge valgtyper.

³ Jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019 som ændret ved lov nr. 950 af 17. september 2019.

Social- og Indenrigsministeriet har over for Valgnævnet oplyst, at en e-mailadresse normalt kun vil skulle indlæses én gang pr. valgtype. Kun hvis to eller flere personer deler en e-mailadresse, kan det være relevant på samme tid at indlæse den samme e-mailadresse flere gange til samme valgtype.

Social- og Indenrigsministeriet har desuden over for Valgnævnet oplyst, at vælgererklæringssystemet automatisk 7 dage efter indlæsningen af vælgerens e-mailadresse udsender en e-mail med et link til at afgive en vælgererklæring. Der sendes en e-mail pr. indlæst e-mailadresse. Når en vælgers e-mailadresse er indlæst flere gange, sender systemet således et tilsvarende antal e-mails med links til e-mailadressen. Det sætter vælgeren i stand til at videresende de ekstra invitationer med links, sådan at andre vælgere – uden at skulle vente 7 dage – umiddelbart kan afgive deres vælgererklæring. Social- og Indenrigsministeriet har imidlertid ikke oplysninger om, hvorvidt de pågældende vælgere vil benytte linkene til systemet på denne måde, om de pågældende vælgere har tilknytning til partiet, eller om der er tale om e-mailadresser, som partiet selv råder over i en eller anden udstrækning.

2.2. Manglende samtykke

Det må desuden antages, at en meget stor andel af e-mailadresserne stammer fra Stram Kurs' første indsamling af vælgererklæringer.

Social- og Indenrigsministeriet har over for Valgnævnet oplyst, at en e-mailadresse tilhørende en af ministeriets medarbejdere blev afgivet til partiet i forbindelse med ministeriets afdækning af partiets omgåelse af vælgererklæringsreglerne i foråret 2019, og at den pågældende medarbejder ikke på ny har oplyst sin e-mailadresse til partiet eller givet samtykke til, at e-mailadressen på ny blev indlæst i systemet, ligesom den pågældende medarbejder heller ikke tidligere har samtykket til at anvende e-mailadressen til at støtte partiets opstilling til Europa-Parlamentsvalg (hvilket partiet først den 23. september 2019 blev godkendt til at indsamle vælgererklæringer til). Social- og Indenrigsministeriet kan konstatere, at denne e-mailadresse optræder 3 gange til hver valgtype i den aktuelle indsamling.

Endelig fremgår det, uanset at Stram Kurs den 4. og 5. december 2019 har indlæst ca. 55.000 mailadresser til Europa-Parlamentsvalg, ikke af partiets hjemmeside på de pågældende dage – hvor man kan indtaste sin e-mailadresse – at partiet også ønsker at opstille til Europa-Parlamentsvalg. Her er alene omtalt folketingsvalg.

3. Retsgrundlaget for afgørelsen

3.1. Vælgererklæringsbekendtgørelsen

Reglerne om partiets indsamling af e-mailadresser til brug for afgivelse af vælgererklæringer står i vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 1 og 2, der lyder således:

”§ 5. En vælger, der ønsker at afgive en vælgererklæring ved brug af den digitale løsning, skal først afgive en støttetilkendegivelse til partiet i form af vælgerens e-mailadresse, jf. dog §§ 14 og 15. Støttetilkendegivelsen er ikke bindende for vælgeren. Partiet skal sikre, at oplysninger om vælgeren behandles efter reglerne i persondataloven, herunder at vælgeren ved afgivelse af støttetilkendegivelsen samtidig giver udtrykkeligt samtykke til, at partiet kan behandle oplysninger om vælgeren og registrere dem i den digitale løsning.

Stk. 2. Partiet skal registrere støttetilkendegivelsen i den digitale løsning. Når der er forløbet 7 dage fra registreringen, modtager vælgeren en e-mail fra den digitale løsning. E-mailen indeholder et link, der sammen med vælgerens digitale signatur skal benyttes for at få adgang til løsningen.”

3.2. Databeskyttelsesforordningen

Databeskyttelsesforordningens⁴ artikel 9, stk. 1 og stk. 2, litra a, lyder således:

”1. Behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering er forbudt.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis et af følgende forhold gør sig gældende:

a) Den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål, medmindre det i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret er fastsat, at det i stk. 1 omhandlede forbud ikke kan hæves ved den registreredes samtykke.”

I forordningens artikel 4, nr. 11, defineres et samtykke på følgende måde:

”11) »samtykke« fra den registrerede: enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling.”

Databeskyttelsesforordningens⁵ artikel 7, stk. 1, lyder således:

”1. Hvis behandling er baseret på samtykke, skal den dataansvarlige kunne påvise, at den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger.”

3.3. Folketingsvalgloven og Europa-Parlamentsvalgloven

Folketingsvalglovens § 12 a lyder således:

”§ 12 a. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i valg til Folketinget og valg til Europa-Parlamentet.

Stk. 2. Valgnævnet kan efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter stk. 1, 1. pkt. Valgnævnets afgørelse efter 1. pkt. gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 3. Et parti skal give og tilvejebringe de oplysninger og dokumenter, herunder de vælgererklæringer, som Valgnævnet forlanger til brug for en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt. Tilside-sætter et parti sin pligt efter 1. pkt., kan Valgnævnet træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, indtil partiet har opfyldt sin pligt efter 1. pkt.

Stk. 4. Har et parti indgivet partianmeldelse, kan social- og indenrigsministeren i de i stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., nævnte tilfælde sætte behandlingen af partianmeldelsen i bero, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Stk. 5. Den, der på tidspunktet for Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., er eller på tidspunktet for social- og indenrigsministerens anmodning til Valgnævnet efter stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, 1. pkt., har været registreret som indehaver af partinavnet, kan tidligst indgive ansøgning om godkendelse af det samme partinavn 1 år efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om sin anmodning om en afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og om sin beslutning efter stk. 4 senest 1 uge efter anmodningen

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

henholdsvis beslutningen. Social- og indenrigsministeren orienterer Folketinget om Valgnævnets afgørelse efter stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., senest 1 uge efter afgørelsen.”

Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a indeholder helt enslydende bestemmelser for så vidt angår indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg.

Bestemmelserne blev indsat ved lov nr. 950 af 17. september 2019 (lovforslag nr. L 1, 2018-19, 2. samling). Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

”3.1.3.2. Udelukkelse fra fortsat indsamling og annullation af indsamling af vælgererklæringer

Det foreslås, at Valgnævnet får kompetence til efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer at træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Dette vil være en effektiv sikring af, at et parti ikke må kunne gennemføre en indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet groft eller gentagne gange har overtrådt lovgivningen i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer. Ved at stille krav om, at der skal foreligge grove eller gentagne retsbrud sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

Grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti indsamler vælgererklæringer i strid med eftertænkelsesperioden, der er fastsat i folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf henholdsvis Europa-Parlamentsvalglovens § 11 og regler fastsat i medfør heraf. Tilsvarende gælder, hvis et parti indsamler vælgererklæringer og i den forbindelse foretager omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgere, herunder med deres NemID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel). Derudover vil udtrykket efter omstændighederne kunne omfatte andre grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, herunder f.eks. overtrædelser af straffeloven eller grove eller gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer.

Valgnævnets afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer vil gælde indtil afslutningen af den resterende del af den periode eller de perioder, hvor partinavnet er godkendt som navnet på et nyt parti til deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg. Det pågældende parti vil herefter være afskåret fra at fortsætte sin indsamling af vælgererklæringer i den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt med henblik på indsamling af vælgererklæringer. Partiet vil desuden være afskåret fra at påbegynde en ny indsamling af vælgererklæringer i den resterende del af den periode, hvor partinavnet er godkendt med henblik på indsamling af vælgererklæringer. For et parti, der indsamler vælgererklæringer til brug for opstilling til både folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, og som i den forbindelse har begået grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med den ene indsamling af vælgererklæringer, vil det indebære, at begge indsamlinger vil blive udelukket og annulleret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1) med tilhørende bemærkninger.

3.1.3.3. Midlertidig udelukkelse fra indsamling af vælgererklæringer

Endvidere foreslås det, at Valgnævnet får kompetence til efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer at træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan opnå det fornødne antal vælgererklæringer til at blive opstillingsberettiget. Ved at stille krav om, at der skal foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud, og at udelukkelsen alene er midlertidig, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til den begrundede mistanke om overtrædelsen.

Valgnævnets afgørelse om at udelukke et parti midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer vil gælde, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2) og § 2, nr. 1, (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2) med tilhørende bemærkninger.”

Af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1 (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1 og 2), fremgår bl.a. følgende:

”Til nr. 1

[...]

Den foreslåede bestemmelse i folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

[...]

Med udtrykket ”retsbrud” sigtes til enhver tilsidesættelse, der sker i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer, såvel af de forskrifter, der er fastsat i lovgivningen særligt for indsamling af vælgererklæringer, som af de forskrifter, der også gælder for indsamling af vælgererklæringer.

Enhver tilsidesættelse af folketingsvalglovens § 12 og regler fastsat i medfør heraf, herunder den i medfør af bl.a. § 12, stk. 10 og 11, fastsatte bekendtgørelse (vælgererklæringsbekendtgørelsen), vil således udgøre et retsbrud.

[...]

Udtrykket ”retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer” kan også omfatte f.eks. overtrædelser i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer af straffeloven, databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tilføjelse af elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love.

[...]

Med udtrykket ”grove retsbrud” sigtes til de tilsidesættelser af de ovennævnte forskrifter, der er fastsat i lovgivningen, enten fordi den forskrift, der er tilsidesat, må karakteriseres som væsentlig og vigtig at overholde som led i indsamlingen af vælgererklæringer, eller fordi overtrædelser af forskriften må karakteriseres som meget afvigende fra forskriften. Blot én grov tilsidesættelse af forskriften vil kunne være tilstrækkelig for at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer.

[...]

Den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 2, 1. pkt., fastsætter, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, 1. pkt.

Herved sikres, at Valgnævnet får den fornødne tid til undersøgelsen af, om der er grundlag for at træffe en afgørelse om udelukkelse og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer, uden at et parti, der groft eller gentagne gange overtræder lovgivningen i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer, i mellemtiden kan opnå det fornødne antal vælgererklæringer for at blive opstillingsberettiget. Ved at stille krav om, at der skal foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud, og at udelukkelsen alene er midlertidig, sikres, at sanktionen står i et rimeligt forhold til den begrundede mistanke om overtrædelser.

[...]

Afgørelse herom forudsætter, at der er begrundet mistanke om, at et parti har begået grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Definitionen af, hvornår der foreligger grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, er den samme som efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt. I modsætning til efter § 12 a, stk. 1, 1. pkt., skal der alene foreligge begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud.

Et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil f.eks. foreligge, hvis et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. [...]

Indtaster et parti en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringsystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støttetilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, vil dette enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Det samme gælder, hvis et parti gentagne gange indtaster e-mailadresser i vælgererklæringsystemet, som vælgeren første gang har givet samtykke til at indtaste i vælgererklæringsystemet, med henblik på, at vælgererklæringsystemet de efterfølgende gange registrerer en fornyet afgivelse af støttetilkendegivelse, der vil kunne benyttes af andre vælgere til afgivelse af vælgererklæring.

[...]

I tilfælde af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven, forordningen om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked, loven om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder og regler fastsat i medfør af de nævnte love må det bero på en konkret vurdering, om en enkeltstående overtrædelse kan anses for et groft retsbrud. Gentagne overtrædelser af disse bestemmelser vil være omfattet af bestemmelsen.

Gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer vil foreligge, hvis et parti to eller flere gange begår samme eller forskellige retsbrud i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer til brug for at blive opstillingsberettiget til folketingsvalg.

Om udtrykket ”grove eller gentagne retsbrud” henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12 a, stk. 1, 1. pkt.

Den begrundede mistanke vil f.eks. være til stede, hvis der er indikation på grove og gentagne retsbrud som beskrevet nærmere ovenfor under bemærkningerne til § 12 a, stk. 1, 1. pkt. En sådan mistanke kan f.eks. konkret være begrundet i, at der kan konstateres uregelmæssigheder i det digitale system til brug for indsamling af vælgererklæringer. Den kan også være begrundet i, at der i forhold til det enkelte partis indsamlingspraksis eller i forhold til den indsamlingspraksis, der ses hos partierne generelt, er uforholdsmæssigt store udsving for centrale parametre for indsamlingen, f.eks. et uforholdsmæssigt eller usædvanligt stort antal vælgererklæringer og/eller støttetilkendegivelser afgivet på samme tidspunkt, at den samme e-mailadresse har været anvendt et usædvanligt antal gange, at e-mailadresser må antages at stamme fra den samme fysiske eller juridiske person eller kreds af personer, at en uforholdsmæssig stor andel vælgere har afgivet papirbaseret vælgererklæring eller andre lignende eller tilsvarende uregelmæssigheder. En sådan begrundet mistanke kan f.eks. også bero på oplysninger på partiets egen hjemmeside, på partiets profiler på sociale medier eller i andre offentligt tilgængelige kilder, f.eks. medierne, om, at vælgererklæring for det pågældende parti kan afgives på en måde, som må antages at være i strid med de gældende regler m.v. En sådan mistanke kan også bero på henvendelser til Social- og Indenrigsministeriet fra f.eks. vælgere, der oplever uregelmæssigheder i forbindelse med afgivelse af vælgererklæring.

[...]”

Der fremgår tilsvarende bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 1 (Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1 og 2).

4. Valgnævnets begrundelse for afgørelsen

4.1. Valgnævnet lægger på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste til grund, at den samme e-mailadresse i mere end 9.000 tilfælde er indlæst mere end én gang til hver valgtype, og at ca. 3.200 heraf er indlæst mere end 2 gange og 730 mere end 5 gange til hver valgtype. Valgnævnet lægger på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste endvidere til grund, at en e-mailadresse normalt kun vil skulle indlæses én gang pr. valgtype.

På den baggrund er det efter Valgnævnets opfattelse vanskeligt at se en saglig grund til at indlæse den samme e-mailadresse 5 gange eller mere, således som det er sket i en række tilfælde.

Valgnævnet lægger endvidere på baggrund af det af Social- og Indenrigsministeriet oplyste til grund, at en vælger, der modtager ekstra invitationer med links, kan videresende disse, sådan at andre vælgere – uden at skulle vente 7 dage – umiddelbart kan afgive deres vælgererklæring. Uanset at Social- og Indenrigsministeriet ikke har oplysninger om, hvorvidt de pågældende vælgere vil benytte linkene til systemet på denne måde, om de pågældende vælgere har tilknytning til partiet, eller om der er tale om e-mailadresser, som partiet selv råder over i en eller anden udstrækning, består der efter Valgnævnets opfattelse en risiko for, at eftertænksomhedsperioden ved benyttelse af denne fremgangsmåde kan omgås.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 11 a, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 12 a, stk. 2, vil det forhold, at et parti blot i et enkelt tilfælde omgår den periode, der skal gå mellem vælgerens støttetilkendegivelse til et nyt parti og vælgerens endelige afgivelse af vælgererklæring, jf. vælgererklæringens bekendtgørelsens § 5, stk. 2, udgøre et groft retsbrud. Efter Valgnævnets opfattelse vil det på den baggrund udgøre et groft retsbrud, hvis et parti tilrettelægger fremgangsmåden for indsamlingen af vælgererklæringer på en sådan måde, at partiet giver vælgere adgang til at videresende invitationer med links fra vælgererklæringssystemet til andre vælgere, der herefter kan afgive vælgererklæringer uden nogen eftertænksomhedsperiode.

Efter Valgnævnets opfattelse foreligger der på det foreliggende grundlag i flere tilfælde en begrundet mistanke om grove og gentagne retsbrud.

4.2. Valgnævnet kan endvidere konstatere, at en e-mailadresse tilhørende en af Social- og Indenrigsministeriets medarbejdere optræder 3 gange til hver valgtype i den aktuelle indsamling, uanset at denne e-mailadresse blev afgivet til partiet i forbindelse med ministeriets afdækning af partiets omgåelse af vælgererklæringsreglerne i foråret 2019, og at den pågældende medarbejder ikke på ny har oplyst sin e-mailadresse til partiet eller givet samtykke til, at e-mailadressen på ny blev indlæst i systemet, ligesom den pågældende medarbejder heller ikke tidligere har samtykket til at anvende e-mailadressen til at støtte partiets opstilling til Europa-Parlamentsvalg (hvilket partiet først den 23. september 2019 blev godkendt til at indsamle vælgererklæringer til).

Desuden er det ekstraordinært store antal vælgererklæringer, som partiet har indlæst på så kort tid, efter Valgnævnets opfattelse i sig selv en indikation af, at partiet har genanvendt e-mailadresserne fra de godt 21.000 vælgere, der afgav vælgererklæring til partiet tidligere på året. Dette er ikke nødvendigvis i strid med reglerne, men forudsætter at vælgeren har samtykket til det. Det er efter Valgnævnets opfattelse usandsynligt, at partiet skulle have indhentet samtykke fra så mange vælgere på så kort tid. Dertil kommer, at en vælger, hvis vælgererklæring indgår i Stram Kurs' første indsamling af vælgererklæringer, ikke vil kunne afgive vælgererklæring igen, før partiets opstillingsberetigelse udløber i oktober 2020.

Endelig fremgår det, uanset at Stram Kurs den 4. og 5. december 2019 har indlæst ca. 55.000 e-mailadresser til Europa-Parlamentsvalg, ikke af partiets hjemmeside på de pågældende dage – hvor man kan indtaste sin e-mailadresse – at partiet også ønsker at opstille til Europa-Parlamentsvalg. Her er alene omtalt folketingsvalg. Det må derfor efter Valgnævnets opfattelse antages, at heller ikke "nye" vælgere har givet samtykke til,

at deres e-mailadresse anvendes til brug for indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg. Det forhold, at Stram Kurs efterfølgende på partiets hjemmeside har oplyst om indsamling af vælgererklæringer til Europa-Parlamentsvalg, ændrer ikke herved.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget bag bestemmelserne i folketingsvalglovens § 11 a, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 12 a, stk. 2, vil det forhold, at et parti indtaster en eller flere e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, med henblik på, at systemet registrerer en afgivelse af støtte-tilkendegivelse uden vælgerens samtykke hertil, i det enkelte tilfælde kunne være et groft retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer. Endvidere vil ifølge de samme bemærkninger gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven efter en konkret vurdering udgøre et retsbrud, der kan begrunde suspension. Efter Valgnævnets opfattelse vil en indlæsning af en vælgers e-mailadresse i vælgererklæringssystemet uden samtykke fra vælgeren være en overtrædelse af databeskyttelseslovgivningen.

Efter Valgnævnets opfattelse foreligger der på det foreliggende grundlag i flere tilfælde en begrundet mistanke om, at Stram Kurs har indtastet e-mailadresser i vælgererklæringssystemet for vælgere, der ikke har samtykket hertil, og hermed en begrundet mistanke om grove og gentagne retsbrud. Efter Valgnævnets opfattelse vil partiet som dataansvarlig for de pågældende støttetilkendegivelser være ansvarlig for disse overtrædelser.

4.3. På baggrund af sagens oplysninger, jf. ovenfor om sagens faktiske omstændigheder, sammenholdt med, hvad der efter lovgivningen kan udgøre grove eller gentagne retsbrud, jf. ovenfor om retsgrundlaget for afgørelsen, er det Valgnævnets opfattelse, at der foreligger en begrundet mistanke om, at Stram Kurs indsamler vælgererklæringer i strid med reglerne, og at der er eller kan være tale om grove eller gentagne retsbrud. Mistanken om grove eller gentagne retsbrud drejer sig efter Valgnævnets opfattelse navnlig om det forhold, at partiet i mere end 9.000 tilfælde for folketingsvalg og i mere end 9.000 tilfælde for Europa-Parlamentsvalg har indtastet den samme e-mailadresse mere end én gang, og det forhold, at en meget stor del af e-mailadresserne, herunder alle e-mailadresserne, der er indlæst i systemet til brug for Europa-Parlamentsvalg, tilsyneladende er indlæst, uden at der må antages at foreligge det fornødne samtykke fra vælgeren.

Valgnævnet finder på den baggrund grundlag for at træffe afgørelse om midlertidigt at udelukke Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse af partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer, jf. folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2, 1. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2, 1. pkt.

Efter Valgnævnets opfattelse kan det, som Stram Kurs har anført i høringssvarene af 11. december 2019, ikke føre til et andet resultat.

Valgnævnets afgørelse om midlertidigt at udelukke Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer indebærer, at Stram Kurs ikke kan indsamle vælgererklæringer, hverken digitalt eller papirbaseret, indtil det tidspunkt, hvor Valgnævnet enten træffer afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffer beslutning om at indstille undersøgelsen. Partiet vil således indtil videre være

afskåret fra at indsamle vælgererklæringer i vælgererklæringssystemet. Der vil derfor ikke fra vælgererklæringssystemet blive sendt invitationer ud til de indtastede e-mail-adresser om at afgive vælgererklæring.

Valgnævnets afgørelse om midlertidigt at udelukke Stram Kurs fra fortsat at indsamle vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg gælder, indtil Valgnævnet har truffet afgørelse om udelukkelse og annullation af partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for deltagelse i folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, eller indtil Valgnævnet har truffet beslutning om at indstille undersøgelsen. Dette følger af folketingsvalglovens § 12 a, stk. 2, 2. pkt., og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 2, 2. pkt. Der gælder ikke en tidsfrist for Valgnævnets stillingtagen hertil, idet nævnet dog vil bestræbe sig på – under hensyn til tilstrækkelig oplysning af sagen – at træffe en sådan afgørelse eller beslutning hurtigst muligt.

Valgnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 5.

Valgnævnet vil hurtigst muligt vende tilbage til sagen.

På nævnets vegne

Jens Peter Christensen
Formand